

Energie Coöperatie Bunnik - Actieprogramma 2019-2020¹

AMBITIES

De Energie Coöperatie Bunnik heeft als doel het “het leveren van een bijdrage aan de verduurzaming van de gemeente Bunnik”, en dan vooral op het gebied van “de energietransitie de daarbij behorende maatschappelijke ontwikkeling”. Concreet zien we twee aandachtsvelden waar we ons de komende jaren op willen richten:

1. Ontwikkeling van installaties voor duurzame energie opwekking in de gemeente
2. Stimuleren van de verduurzaming van woningen in de gemeente zodat deze voorbereid zijn op de transitie naar een aardgasvrije en klimaatneutrale energievoorziening;

Vanuit onze rol als coöperatieve vereniging van bewoners van Bunnik willen we bij de realisatie van bovenstaande ambities twee leidende principes hanteren:

- a) We willen een breed draagvlak onder de bevolking creëren door:
 - Het organiseren van sociale en financiële participatie in duurzame energieprojecten;
 - Het bieden van een handelingsperspectief aan woningeigenaren en huurders met betrekking tot de aanpassing van de eigen woning;
- b) Daarnaast willen we bevorderen dat de maatregelen die in het kader van de energietransitie noodzakelijk zijn, voor iedereen bereikbaar zijn. Hiertoe zullen we individuele advisering en ondersteuning leveren, waar dat nodig is en voor zover dat binnen onze mogelijkheden ligt;

Bij de uitvoering van onze ambities zullen we samenwerking met lokale bedrijven zoeken omdat:

1) dit ons de kans biedt om mogelijkheden voor duurzame energieopwekking en energiebesparing bij deze bedrijven te identificeren, 2) omdat het een middel vormt om draagvlak en vertrouwen bij bewoners te bevorderen, en 3) om het kennisniveau bij bedrijven en bij onszelf te verhogen.

Om deze ambities vorm te geven willen we in de komende twee jaar (2019-2020) de volgende concrete activiteiten ontplooiën.

¹ Dit actieplan is oorspronkelijk opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Energiegroep Bunnik. Op 21 mei 2019 heeft het bestuur van de nieuw opgerichte Energie Coöperatie Bunnik dit actieplan overgenomen. In deze update is alleen de naam van de coöperatie aangepast en het nieuwe logo toegevoegd.

ACTIES 2019-2020

Duurzame opwekking:

1. Bijdragen aan de ontwikkeling van tenminste één nieuw duurzame energieproject, dat is gebaseerd op grootschalige zonne-energie (>30kWp) bij voorkeur op een dak, desnoods op land, in de gemeente Bunnik;
2. Initiatieven ontwikkelen of ondersteunen voor ontwikkeling van een windenergie project op of nabij het grondgebied van de gemeente Bunnik;
3. Ondersteuning van initiatieven voor collectieve duurzame warmte-opwekking en/of -distributie;

N.B.: Lokale participatie in financiële en sociale zin is bij alle drie bovenstaande ontwikkelingen een essentiële randvoorwaarde.

4. Op basis van bovengenoemde activiteiten denken we eind 2020 een additionele duurzame opwekking te kunnen realiseren van tenminste 350 MWh (= elektr. verbruik van 110 huishoudens, zie bijlage voor onderbouwing);

Duurzame woningverbetering:

5. Warmtescans en bijbehorende advisering over woningverbetering bij tenminste 70 huishoudens;
6. Huiskamergesprekken over woningverbetering in elk van de kernen, met deelname van tenminste 50 huishoudens;
7. Tenminste 3 informatieavonden over verduurzaming woningen, duurzame opwekking of andere onderwerpen die bijdragen aan onze ambities;
8. Het organiseren van tenminste één collectieve inkoopactie voor zonne-energie, woningisolatie of warmtepompen;
9. Op basis van bovengenoemde activiteiten denken we bij een besparing van 4 TJ, ofwel 1% van het huishoudelijk energieverbruik in de gemeente, te kunnen realiseren (zie bijlage voor onderbouwing);

Beleidsbeïnvloeding

10. Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de gemeentebestuur (ambtelijk en politiek) over energie- en klimaatbeleid in de gemeente en de regio, op basis van aanwezige expertise onder de leden en vrijwilligers van de vereniging.

Organisatie

11. Het organiseren van een actieve groep vrijwilligers die mensen op een laagdrempelige manier adviseren en ondersteunen bij energiebesparing en aanpassing van de woning;
12. Het oprichten en organiseren van een coöperatieve vereniging, die zich inzet voor de energietransitie in Bunnik, en die eind 2020 tenminste 100 betalende leden heeft;
13. Het professionaliseren en versterken van de organisatie, onder andere door het verhogen van het kennisniveau bij vrijwilligers en leden;
14. Het bijwonen van regionale of landelijke bijeenkomsten voor overleg en kennisontwikkeling van de vrijwilligers, met als doel de kwaliteit van adviezen en projecten te verbeteren.
15. Overleg en samenwerking met energie coöperaties in de regio, zoals Houten Opgewekt, Heuvelrug Energie, EigenWijkse Energie Coöperatie, BENG en Het Groene Huis, gericht op gezamenlijke ontwikkeling van duurzame energie projecten en kennisuitwisseling.

BIJLAGE 1: RESULTATEN ENERGIEGROEP BUNNIK 2015-2018

Over de afgelopen 4 jaar hebben we als Energiegroep de volgende resultaten behaald:

- Informatie-avonden: 7x (2x in 2015, 2x 2016, 2x 2017, 1x 2018). Totaal ca. 450 bezoekers
- Warmtescans: ca. 45 woningen (N.B.: vanaf jan 2017, alleen mogelijk in maanden dec-feb)
- Duurzame huizen route: 1x specifiek voor Bunnik (2015), 3x deelname nationale evenement (2016-2018)
- Inkoopacties:
 - zonnepanelen: 1200 nieuwe panelen geplaatst (in 2016 en 2017)
 - woningisolatie: deelname van enkele tientallen huishoudens (2015)
 - woningisolatie: startavond 29 nov 2018, nog geen resultaat
- Collectieve zonne-energie: ruim 500 panelen geplaatst op gemeentewerf Bunnik en agrarisch bedrijf in Werkhoven (i.s.m. Buurtstroom Utrecht)
- Huiskamerbijeenkomsten (gestart sept 2018): deelname van ca 30 huishoudens
- Debatavond, in aanloop naar gemeenteraadsverkiezing, maart 2018
- Visie document voor Energietransitie Bunnik, 2017
- 10 punten plan voor politieke partijen, dec 2017
- overleg met gemeente over energiebeleid: ca. 4x
- nieuwsbrieven met aankondigingen van activiteiten: 16x, bereik ca. 200 huishoudens
- ca. 5 redactionele artikelen in 't Groentje of Nieuwsbode
- Stand op Bunnik Fair met informatie over energiebesparing: 4x

Effectschatting 2014-2018

Zonnepanelen: 1700 panelen = 400 MWh/jr = 0,35% huishoudelijk energieverbruik

Isolatie: 200 huishoudens bereikt, 10% besparing per huishouden = 1,1 TJ = 0,3% van huishoudelijk verbruik.

Bewustwording: 500-1000 huishoudens bereikt met communicatie-acties

BIJLAGE 3: RELATIE TUSSEN DE ENERGIE COÖPERATIE BUNNIK (I.O.) EN DE GEMEENTE

Vanuit de Energiegroep Bunnik loopt er een initiatief om een coöperatieve vereniging op te richten met als doelen:

- stimuleren van duurzame woningverbetering richting gasloos en energieneutraal
- ontwikkeling van duurzame energieprojecten in de gemeente Bunnik.

Uiteraard heeft de gemeente ook een taak op dit terrein. In het meest recente Collegeprogramma (2018-2022) stelt het College zich onder meer ten doel: *“Samen met onze inwoners en (regio)partners werken we toe naar een klimaatneutrale gemeente Bunnik in 2040.”*

Verder wil het College daartoe de volgende actie ondernemen: *“We stellen een duurzaamheidsaanpak op, waarin we komen tot 10% duurzame energie opwekking en 10% energiebesparing in Bunnik.”*

Het is duidelijk dat er grote overlap is tussen doelen en taken van beide organisaties het is dus nuttig om wederzijds de rollen en aanpak af te stemmen.

Rol van de gemeente

De gemeente heeft regulerende en stimulerende taken die ze moet uitvoeren. Regulering betreft bijvoorbeeld: kaders voor de ontwikkeling van zonneparken en windlocaties, vergunningverlening voor energieprojecten en bouwwerken, handhaving van milieuwetgeving. In haar stimulerende rol kan de gemeente: diverse communicatie middelen inzetten richting burgers en bedrijven en ze kan subsidies verstrekken.

Een nieuwe belangrijke taak voor de gemeente in het kader van de energietransitie is het opstellen van *wijkenergieplannen*, waarin per wijk wordt aangegeven wanneer men de gasdistributie wil stoppen en welke (gasloze) alternatieven er in genoemde wijk zijn voor de warmtevoorziening in de gebouwen.

Rol van de Energie Coöperatie Bunnik

Vanwege de ingrijpende gevolgen van de energietransitie voor de woningen en voor het landschap, is er brede erkenning dat burgers nauw betrokken moeten worden bij de energietransitie. Men spreekt daarom ook wel van een *“sociale transitie”*, samenhangend met de energietransitie. De Coöperatie Duurzaam Bunnik wil eraan bijdragen dat de burger zelf betrokkenheid én verantwoordelijkheid voelt voor de energietransitie. We kunnen daartoe onder andere inzetten:

- laagdrempelige en onafhankelijke informatie over duurzame woningverbetering in Bunnik (warmtescans, informatieavonden, website)
- uitwisseling van praktische kennis en ervaringen over woningaanpak middels huiskamerbijeenkomsten op buurtniveau;
- organiseren van financiële en/of organisatorische participatie in nieuwe wind- en zonne-energieprojecten.

Omdat de Energie Coöperatie Bunnik een organisatie is die gevormd is en gedragen wordt door burgers van de gemeente Bunnik, en omdat we geen regelgevende rol hebben, denken wij een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan de *“sociale energietransitie”*.

Waar mogelijk willen we lokale bedrijven inschakelen voor de transitie en zodoende hun kennisniveau verbeteren, zodat ze beter in staat zijn om de klantvraag te beantwoorden.

Ook willen we als Coöperatie een rol spelen als kritische “sparring partner” van de gemeente in haar proces van beleidsontwikkeling ten aanzien van de energietransitie. Bij de Coöperatie is niet alleen veel inhoudelijke kennis aanwezig over energietechnieken en duurzame woningverbetering, maar ook een goed inzicht in de specifieke kenmerken van de Bunnikse woningen en hun bewoners.

Tenslotte denken we ook te kunnen bijdragen aan enkele sociale doelen:

- het voorkomen van nieuwe gevallen van “energie-armoede”, door middel van laagdrempelige, individuele advisering;
- het bevorderen van sociale cohesie door het organiseren van buurtgesprekken en andere participatievormen.

Conclusie

De gemeente en de Coöperatie hebben verschillende taken op het terrein van de energietransitie. De gemeente moet regelgevend optreden en heeft daarnaast een stimulerende rol. De Coöperatie komt voort uit lokale burgers en wil die burgers (en bedrijven) ondersteunen en organiseren om zelf actief aan de slag te gaan in de energietransitie (bottom-up acties). Deels is er overlap in die taken en daarom zal regelmatig afstemming nodig zijn.

Bijlage 4: Onderbouwing energetische schattingen

Huidig verbruik (ref 1)

Gas per woning (m3/jr)	Elektra per woning (kWh/jr)	#woningen		Totaal verbruik gas (TJ/jr)	Totaal verbruik elektra (TJ/jr)	Totaal verbruik huish. (TJ/jr)
1600	3100	6300		355	70	425

Besparing

2019-2020				
	besparing gas	# huishoudens	Besparing (TJ/jr)	Besparing (%)
direct	20%	150	1,7	0,4%
indirect	10%	450	2,5	0,6%
Totaal			4,2	1,0%
2015-2018				
	10%	200	1,1	0,3%

Opwekking

2019-2020					
	aantal panelen	kWh per paneel, p.j.	Totaal productie (MWh/jr)	Totaal productie (TJ/jr)	Perc huish verbr. Bunnik
Zon - woningen	1000	255	255	0,9	0,2%
Zon - collectief	500	255	128	0,5	0,1%
Totaal			383	1,4	0,3%
2015-2018					
zon -coll.+indiv.	1700	255	433	1,6	0,4%

Referentie:

1) R. op den Kelder, R. Spoelstra, Opgave Klimaatneutraal Bunnik, Omgevingsdienst Regio Utrecht, augustus 2018